

CAPUT CXXVI.

Quod non omnis carnalis commixtio sit peccatum.

1. Sicut autem contra rationem est ut aliquis carnali conjunctione utatur contra id quod convenit proli generandæ, & educandæ; ita etiam secundum rationem est quod aliquis carnali conjunctione utatur secundum quod congruit ad generationem, & educationem prolis. Lege autem divina hæc solum prohibita sunt quæ rationi adversantur, ut ex supradictis patet. Inconveniens est igitur dicere, quod omnis carnalis conjunctio sit peccatum.

2. Adhuc. Quum membra corporis sint quædam animæ instrumenta, cujuslibet membri finis est usus ejus, sicut & cujuslibet alterius instrumenti. Quorundam autem membrorum corporis usus est carnalis commixtio. Carnalis igitur commixtio est finis quorundam membrorum corporis. Id autem quod est finis aliquarum naturalium rerum, non potest esse secundum se malum: quia ea quæ naturaliter sunt ex divina providentia, ordinantur ad finem, ut ex supradictis patet. Impossibile est igitur quod carnalis commixtio sit secundum se mala.

3. Amplius. Naturales inclinationes insunt rebus à Deo, qui cuncta movet. Impossibile est igitur quod naturalis inclinatio alicujus speciei sit ad id quod est secundum se malum. Sed omnibus animalibus perfectis inest naturalis inclinatio ad conjunctionem carnalem. Impossibile est igitur quod carnalis commixtio sit secundum se mala.

4. Item. Illud sine quo non potest esse aliquid quod est bonum, & optimum, non est secundum se malum. Sed perpetuitas speciei non conservatur in animalibus nisi per generationem, quæ est ex commixtione carnali. Impossibile est igitur quod commixtio carnalis sit secundum se mala.

Hinc est quod dicitur I. Corinth. vii. 36. *Mulier non peccat, si nubat.*

Per hoc autem excluditur error quorundam dicentium omnem carnalem conjunctionem esse illicitam: unde totaliter matrimonium, & nuptias damnant: quorum quidam hoc ideo dicunt, quia credunt temporalia non à bono, sed à malo principio esse.

CAPUT CXXVII.

Quod nullius cibi usus est peccatum secundum se.

1. Sicut autem venerorum usus absque peccato est, si secundum rationem fiat; ita etiam & usus ciborum. Fit autem unumquodque secundum rationem, quando ordinatur secundum quod congruit debito fini. Finis autem debitus sumptionis ciborum est conservatio corporis per nutrimentum. Quicumque igitur cibis hoc facere potest, absque peccato potest sumi. Nullius igitur cibi sumptio secundum se est peccatum.

2. Adhuc. Nullius rei usus secundum se malus est, nisi res ipsa secundum se mala sit. Nullus autem cibus secundum naturam malus est, quia omnis res secundum suam naturam bona est, ut supra ostensum est; potest autem aliquis cibus esse alicui malus, in quantum contrariatur salubritati ipsius secundum corpus. Nullius igitur cibi sumptio, secundum quod est talis res, est peccatum secundum se; sed potest

(1) *Vulgata prohibentium* (2) *Vulgata: in pecunia, & thesauris.*

esse peccatum, si præter rationem aliquis ipso utatur secundum suam salutem.

3. Amplius. Uti rebus ad hoc ad quod sunt, non est secundum se malum. Sunt autem plantæ propter animalia; animalium vero quædam propter alia; & omnia propter hominem, sicut ex superioribus patet. Uti igitur vel plantis, vel animalium carnibus vel ad esum, vel ad quicquid aliud sunt homini utilia, non est secundum se peccatum.

4. Item. Defectus peccati ab anima derivatur ad corpus, & non è converso: peccatum enim dicimus secundum quod deordinatur voluntas. Cibi autem immediate ad corpus pertinent, non ad animam. Non igitur ciborum sumptio secundum se potest esse peccatum, nisi quatenus repugnat rectitudini voluntatis. Quod quidem contingit uno modo propter repugnantiam ad proprium finem ciborum; sicut cum aliquis propter delectationem quæ est in cibis, utitur cibis contrariantibus corporis salutem vel secundum speciem ciborum, vel secundum quantitatem. Alio modo secundum quod repugnat conditioni ejus qui utitur cibis, vel eorum cum quibus conversatur; puta cum quis accuratius cibis utitur quam sua facultas suscipiat, & aliter quam eorum mores habeant cum quibus conviyit. Tertio modo secundum quod cibi sunt aliqua lege prohibiti propter aliquam causam specialem: puta, in veteri lege quidam cibi prohibebantur propter significationem: in Ægypto prohibebatur antiquitus comestio carnis bovina, ne agricultura impediretur vel etiam secundum quod aliqua regulæ prohibent aliquibus cibis uti ad concupiscentiam refrænantam.

Hinc est quod Dominus dicit Matth. xv. 11. *Quod intrat in os, non coquinat hominem;* & I. Cor. x. 25. dicitur: *Omne quod in macello venit, manducate, nihil interrogantes propter conscientiam;* & I. Tim. iv. 4. dicitur: *Omnis creatura Dei bona est, & nihil rejiciendum quod cum gratiarum actione percipitur.*

Per hoc autem excluditur quorundam error qui usum quorundam ciborum secundum se dicunt esse illicitum: de quibus Apostolus dicit ibidem: *In novissimis temporibus discedent quidam à fide... (1) prohibentes nubere, abstinere à cibis quos Deus creavit ad percipiendum cum gratiarum actione.*

Quia vero usus ciborum, & venerorum non est secundum se illicitus, sed solum secundum quod exit ab ordine rationis, illicitus esse potest; ea vero quæ exterius possidentur, necessaria sunt ad sumptionem ciborum, ad educationem prolis, & sustentationem familiæ, & ad alias corporis necessitates: consequens est quod nec secundum se etiam divitiarum possessio est illicita, si ordo rationis servetur, ita scilicet quod juste homo possideat quæ habet, & quod in eis finem voluntatis suæ non consistat, & quod eis debito modo utatur ad suam, & aliorum utilitatem.

Hinc est quod Apostolus I. Timoth. ult. 17. divites non condemnat, sed eis certam regulam divitiis utendi tradit, dicens: *Divitibus hujus sæculi præcipe non sublimè sapere, neque sperare in incerto divitiarum, sed in Deo vivo, qui præstat nobis omnia abunde ad fruendum: bene agere, divites fieri in bonis operibus, facile tribuere, communicare;* & Eccli. xxxi. 8. *Beatus divites qui inventus est sine macula, & qui post aurum non abiit, nec sperabit (2) in pecuniæ thesauris.*

Per hoc etiam excluditur quorundam error, qui (ut Augustinus dicit in Lib. de hæresibus) Apostolicos se arrogantissime vocaverunt, eo quod in suam com-

communione non acciperent utentes conjugibus, & res proprias possidentes; quales habet catholica Ecclesia & monachos, & clericos plurimos. Sed ideo isti heretici sunt, quoniam se ab Ecclesia separantes, nullam spem putant eos habere qui utuntur his rebus quibus ipsi carent.

CAPUT CXXVIII.

Quomodo secundum legem Dei homo ad proximum ordinatur.

1. EX his ergo quæ dicta sunt, manifestum est quod secundum legem divinam homo inducitur ut ordinem rationis servet in omnibus quæ in ejus usum venire possunt. Inter omnia autem quæ in usum hominis veniunt, præcipua sunt etiam alii homines. Homo autem naturaliter animal sociale est: indiget enim multis quæ per unum solum pari non possunt. Oportet igitur quod ex lege divina instituitur homo ut secundum ordinem rationis se habeat ad alios homines.

2. Adhuc. Finis divinæ legis est ut homo Deo adhæreat. Juvatur autem unus homo (3) in hoc ex alio tam quantum ad cognitionem, quam etiam quantum ad effectum: juvant enim se homines mutuo in cognitione veritatis, & unus alium provocat ad bonum, & retrahit à malo. Unde Proverb. xxvii. 17. dicitur: *Ferrum ferro acuitur, & homo exacuit faciem amici sui;* & Eccles. iv. 9. *Melius est duos (4) esse quam unum: habent enim emolumentum societatis suæ: si unus ceciderit, ab altero fulcietur. Va soli, quia cum ceciderit, non habet sublevantem se. Et si dormierint duo, fovebuntur mutuo: unus quomodo calefit? Et si quispiam prevaluerit contra unum, duo resistunt ei.* Oportuit igitur lege divina ordinari societatem hominum ad invicem.

3. Amplius. Lex divina est quædam ratio divinæ providentiæ ad homines gubernandos. Ad divinam autem providentiam pertinent singula quæ ei subsunt, sub debito ordine continere, ut scilicet suum locum, & gradum teneat unumquodque. Lex igitur divina sic homines ad invicem ordinat ut unusquisque suum ordinem teneat: quod est homines pacem habere ad invicem. Pax enim hominum nihil aliud est quam ordinata concordia, ut Augustinus dicit Lib. XIX. de civit. Dei cap. xiiii.

4. Item. (5) Quandocumque aliqua ordinatur sub aliquo, oportet illa concorditer esse ordinata ad invicem: alias se invicem impedirent in consecutione finis communis; sicut patet in exercitu, qui concorditer ordinatur ad victoriam, quæ est finis ducis. Unusquisque autem homo per legem divinam ordinatur ad Deum. Oportuit igitur per legem divinam inter homines, ne se invicem impedirent, ordinatam concordiam esse, quæ est pax.

Hinc est quod in Psalm. cxlvii. 14. dicitur: *Qui posuit fines tuos pacem;* & Dominus dicit Joann. xvi. 33. *Hæc locutus sum vobis, ut in me pacem habeatis.*

Tunc autem ordinata concordia inter homines servatur, quando unicuique quod suum est, redditur; quod est justitiæ: & ideo dicitur Isaia xxxii. 17. *Opus justitiæ pax.* Oportuit igitur per legem divinam justitiæ præcepta dari, ut unusquisque alteri redderet quod suum est, & abstineret à nocentibus ei inferendis.

Inter homines autem maxime est aliquis parentibus

debitus: & ideo inter præcepta legis quæ nos ad proximum ordinant, Exod. xx. 12. ponitur: *Honora patrem tuum, & matrem tuam:* in quo intelligitur præcipi ut tam parentibus, quam etiam aliis unusquisque reddat quod debet, secundum illud Rom. xiiii. 7. *Reddite omnibus debita.* Deinde ponuntur præcepta quibus præcipitur abstinendum esse à nocentibus proximo inferendis; ut neque factis eum offendamus in persona propria, quia dictum est, *Non occides;* neque in persona conjuncta, quia scriptum est, *Non mœchaberis;* neque etiam in exterioribus rebus, quia scriptum est, *Non furtum facies.* Prohibetur etiam ne contra justitiam proximum verbo offendamus, quia scriptum est: *Non loquaris contra proximum tuum falsum testimonium.* Et quia Deus etiam cordium judex est, prohibetur ne corde proximum offendamus, concupiscendo scilicet uxorem, aut aliquam rem ejus.

Ad hujusmodi autem justitiam observandam quæ lege divina statuitur, dupliciter homo inclinatur: uno modo ab interiori; alio modo ab exteriori. Ab interiori quidem, dum homo voluntarius est ad observandum ea quæ præcipit lex divina: quod quidem fit per amorem hominis ad Deum, & proximum: qui enim diligit aliquem, sponte, & delectabiliter ei reddit quod debet, & etiam liberaliter superaddit: unde tota legis impletio ex dilectione dependet, secundum illud Apostoli Rom. xiiii. 10. *Plenitudo legis est dilectio;* & Dominus dicit Matth. xxiii. 40. *quod in duobus præceptis, scilicet in dilectione Dei, & proximi, universa lex pendet.* Sed quia aliqui interiori non sunt sic dispositi ut ex se ipsis sponte faciant quod lex jubet; ab exteriori trahendi sunt ad justitiam legis implendam: quod quidem fit dum timore poenarum non liberaliter, sed serviliter legem implent. Unde dicitur Isai. xxxix. 9. *Cum feceris judicia tua in terra, scilicet puniendo malos, justitiam discunt omnes habitatores orbis.* Alii vero sic sunt dispositi ut ex se ipsis sponte faciant quod lex jubet. Secundi igitur sibi ipsi sunt lex, habentes charitatem, quæ eos loco legis inclinatur, & liberaliter operari facit. Lex igitur exterior non fuit necessarium quod propter eos poneretur, sed propter illos qui ex se ipsis non inclinatur ad bonum: unde dicitur I. Timoth. i. 9. *Iusto lex non est posita, sed injustis:* quod non est sic intelligendum, quasi justis non teneantur ad legem implendam, ut quidam male intellexerunt; sed quia isti inclinatur ex se ipsis ad justitiam faciendam etiam sine lege.

CAPUT CXXIX.

Quod in actibus humanis sunt aliqua recta secundum naturam, & non solum quasi lege posita.

EX præmissis autem apparet quod ea quæ divina lege præcipiuntur, rectitudinem habent, non solum quia sunt lege posita, sed etiam secundum naturam.

1. Ex præceptis enim legis divinæ mens hominis ordinatur sub Deo, & omnia alia quæ sunt in homine, sub ratione. Hoc autem naturalis ordo requirit quod inferiora superioribus subdantur. Sunt igitur ea quæ lege divina præcipiuntur, secundum se naturaliter recta.

2. Præterea. Homines ex divina providentia sortiuntur naturale judicatorium rationis, ut principium pro-

(3) *Al. in hoc & alio.* (4) *Vulgata esse simul.* (5) *Al. Quantumcumque.*

propriarum operationum. Naturalia autem principia ad ea ordinantur quae sunt naturaliter. Sunt igitur aliqua operationes naturaliter homini convenientes, quae sunt secundum se rectae, & non solum quasi lege positae.

3. Præterea. Quorumcumque est natura determinata, oportet esse operationes determinatas quae illi naturae conveniant: propria enim operatio uniuscujusque naturam ipsius sequitur. Constat autem hominum naturam esse determinatam. Oportet igitur operationes esse aliquas secundum se homini convenientes.

4. Adhuc. Quicumque est aliquid naturale, oportet etiam esse naturale id sine quo illud haberi non potest: natura enim non deficit in necessariis. Est autem homini naturale quod sit animal sociale: quod ex hoc ostenditur quod unus homo solus non sufficit ad omnia quae sunt humanae vitae necessaria. Ea igitur sine quibus societas humana conservari non potest, sunt homini naturaliter convenientia. Hujusmodi autem sunt, unicuique quod suum est conservare, & ab injuriis abstinere. Sunt igitur aliqua in humanis actibus naturaliter recta.

5. Amplius. Supra ostensum est quod omnis homo naturaliter hoc habet quod utatur rebus inferioribus ad suae vitae necessitatem. Est autem aliqua mensura determinata secundum quam usus praedictarum rerum humanae vitae est conveniens: quae quidem mensura, si praetermittatur, fit homini nocivum, sicut apparet in sumptione inordinata ciborum. Sunt igitur aliqui actus homini naturaliter convenientes.

6. Item. Secundum naturalem ordinem corpus hominis est propter animam, & inferiores virtutes animae propter rationem, sicut & in aliis rebus materia est propter formam, & instrumenta propter principalem agentem. Ex eo autem quod est ad aliud ordinatum, dicitur ei auxilium provenire, non autem aliquid impediendum. Est igitur naturaliter rectum quod sic procuretur ab homine corpus, & inferiores vires animae, ut ex hoc & actus rationis, & bonum ipsius minime impediatur, magis autem juvetur. Si autem secus accideret, erit naturaliter peccatum. Violentiae igitur, & comessationis, & inordinatus venereorum usus, per quos actus rationis impeditur, & subditi passionibus, quae liberum iudicium rationis esse non sinunt, sunt naturaliter mala.

7. Præterea. Unicuique naturaliter convenientia ea quibus tendit in suum finem naturalem; quae autem contrario se habent, sunt ei naturaliter inconvenientia: ostensum est enim supra cap. cxii. hujus Lib. quod homo naturaliter ordinatur in Deum sicut in finem. Ea igitur quibus homo inducitur in cognitionem, & amorem Dei, sunt naturaliter recta; quaecumque vero è contrario se habent, sunt naturaliter homini mala. Pater igitur quod bonum, & malum in humanis actibus non solum sunt secundum legis positionem, sed etiam secundum naturalem ordinem.

Hinc est quod in Psalm. xviii. 10. dicitur, quod iudicia Domini sunt vera, justificata in semetipsis.

Per hoc autem excluditur positio dicentium, quod iusta, & recta sunt secundum legem posita.

CAPUT CXXX.

De consiliis quae dantur in lege divina.

I. Part. quest. cviii. art. 4.

Quia vero optimum hominis est ut mente Deo adhæreat, & rebus divinis; impossibile autem est quod homo intense circa diversa occupetur: ad hoc quod liberius feratur in Deum mens hominis, dantur in divina lege consilia, quibus homines ab occupationibus presentis vitae, quantum possibile est, retrahantur, terrenam vitam agentes. Hoc autem non est ita necessarium homini ad iustitiam, ut sine eo iustitia esse non possit: non enim virtus, & iustitia tollitur, si homo secundum ordinem rationis corporalibus, & terrenis rebus utatur: & ideo hujusmodi divinae legis admonitiones dicuntur consilia, & non præcepta, in quantum suadet homini ut propter meliora minus bona praetermittat. Occupatur autem humana sollicitudo secundum communem modum humanae vitae erga tria. Primo quidem circa propriam personam, quid agat, aut ubi conversetur; secundo autem circa personas sibi conjunctas, praecipue uxorem, & filios; tertio circa res exteriores procurandas, quibus homo indiget ad sustentationem vitae. Ad amputandam igitur sollicitudinem circa res exteriores datur homini in lege divina consilium paupertatis, ut scilicet res hujus mundi abiciat, quibus animus ejus sollicitudine aliqua implicari posset: hinc est quod Dominus dicit Matth. xix. 21. *Si vis perfectus esse, vade, & vende omnia quae habes, & da pauperibus; & veni, sequere me.* Ad amputandam autem sollicitudinem uxoris, & filiorum datur homini consilium de virginitate, vel continentia: hinc est quod dicitur I. Corinth. vii. 25. *De virginibus autem præceptum Domini non habeo; consilium autem do: & hujusmodi consilii rationem assignans, subdit: Qui sine uxore est, sollicitus est quae Domini sunt, quomodo placeat Deo: qui autem cum uxore est, sollicitus est quae sunt mundi, quomodo placeat uxori, & divisis est. Ad amputandam autem sollicitudinem hominis etiam circa se ipsum, datur consilium obedientiae, per quam homo dispositionem suorum actuum committit superiori: propter quod dicitur Heb. ult. 17. *Obedite præpositis vestris, & subjacetis eis: ipsi enim pervigilant, quasi rationem pro animabus vestris reddaturi.**

Quia vero summa perfectio humanae vitae in hoc consistit quod mens hominis Deo vacet; ad hanc autem mentis vacationem praedicta tria maxime videntur disponere: convenienter ad perfectionis statum pertinere videntur, non quasi ipsae sint perfectiones, sed quia sunt dispositiones quaedam ad perfectionem, quae consistit in hoc quod Deo vacetur. Et hoc expresse ostendunt verba Domini paupertatem suadentis, cum dicit Matth. xix. 21. *Si vis perfectus esse, vade, & vende omnia quae habes, & da pauperibus; & sequere me,* quasi in sua sequela vitam perfectionis constituens. Possunt etiam dici perfectionis effectus, & signa. Cum enim mens vehementer amore, & desiderio alicujus rei afficitur, consequens est quod alia postponat. Ex hoc igitur quod mens hominis amore, & desiderio ferventer in divina fertur, in quo perfectionem constare manifestum est, consequitur quod omnia quae ipsum possunt retardare quo minus feratur in Deum, abiciat, non solum rerum curam, & uxoris, & proles affectum, sed etiam sui ipsius: & hoc signant verba Scripturae: dicitur enim Cant. viii.

7. Si

7. *Si dederit homo omnem substantiam domus suae (1) ad mercandam dilectionem, quasi nihil computabit eam: & Matth. xiiii. 45. Simile est regnum caelorum homini negotiatori querenti bonas margaritas. Inventa autem una pretiosa margarita, abiit, & vendidit omnia quae habuit, & comparavit eam: & ad Philip. iiii. 7. Quae mihi aliquando fuerunt lucra, (2) arbitratus sum ut stercora, ut Christum lucrificarem.*

Quia igitur praedicta tria dispositiones ad perfectionem sunt, & effectus, & signa, convenienter qui praedicta tria Deo vovent, in statu perfectionis esse dicuntur. Perfectio autem ad quam praedicta disponunt, in vacatione mentis circa Deum consistit: unde & praedictorum professores, religiosi dicuntur, quasi se Deo, & sua in modum cujusdam sacrificii dedicantes, & quantum ad res per paupertatem, & quantum ad corpus per continentiam, & quantum ad voluntatem per obedientiam. Religio igitur in cultu divino consistit, ut supra dictum est.

CAPUT CXXXI.

Rationes impugnantium voluntariam paupertatem.

Fuerunt autem aliqui paupertatis propositum improbant, contra evangelicam doctrinam: quorum primus Vigilantius invenitur: quem tamen postmodum aliqui sunt secuti, dicentes se esse legis doctores, non intelligentes neque quae loquuntur, neque de quibus affirmant (I. Timoth. i. 5.) qui ad hoc his, & similibus rationibus sunt inducti.

1. Naturalis enim appetitus requirit ut unumquodque animal sibi provideat in necessitatibus suae vitae: unde animalia quae non quolibet tempore anni necessaria suae vitae invenire possunt, quodam naturali instinctu ea quae sunt suae vitae necessaria, congregant illo tempore quo inveniri possunt, & ea conservant, sicut patet de apibus, & formicis. Homines autem ad suae vitae conservationem multis indigent, quae non omni tempore inveniri possunt. Inest igitur naturaliter homini quod congreget, & conservet ea quae sunt sibi necessaria. Est igitur contra legem naturalem omnia congregata dispergere per paupertatem.

2. Adhuc. Naturalem affectum habent omnia ad ea quibus esse suum conservatur, in quantum omnia esse appetunt. Sed per substantiam exteriorum bonorum vita hominis conservatur. Sicut igitur ex naturali lege unusquisque suam vitam conservare tenetur, ita & exteriorum substantiam. Sicut est ergo contra legem naturae quod aliquis sibi manum injiciat, ita & quod aliquis necessaria vitae sibi subtrahat per voluntariam paupertatem.

3. Amplius. Naturaliter homo est animal sociale, ut supra dictum est. Societas autem inter homines conservari non posset, nisi unus alium juvaret. Est igitur naturale hominibus quod unus alium in necessitatibus juvet. (3) Ab hoc autem auxilio ferendo se faciunt impotentes quae exteriorum substantiam abiciunt, per quam plurimum aliis auxilium fertur. Est igitur contra naturalem instinctum, & contra amicitiae, & charitatis bonum, quod homo per voluntariam paupertatem omnem substantiam mundi abiciat.

4. Item. Si habere substantiam hujus mundi, malum est; bonum est autem proximis liberare à malo,

(1) Vulgata: pro dilectione, quasi nihil despiciet. (2) Vulgata: haec arbitratus sum propter Christum detrimentum... propter quem omnia detrimentum feci, & arbitror ut stercora, ut Christum lucrificarem.

(3) An ad hoc auxilium ferendum? (4) Vulgata non habet sed: & post pauca habet aut egestate pro egestate.

malum autem eos in malum ducere; consequens est quod dare alicui indigenti substantiam hujus mundi, sit malum; auferre autem habenti, bonum sit: quod inconveniens est. Est igitur bonum habere substantiam mundi. Eam igitur per voluntariam paupertatem totaliter abicere, malum est.

5. Præterea. Occasiones malorum vitandae sunt. Est autem paupertas occasio mali, quia propter eam ad furra, adulationes, perjuriam, & his similia aliqui inducuntur. Non est igitur paupertas voluntarie assumenda, sed magis ne adveniat, vitanda.

6. Amplius. Cum virtus consistat in medio, utraque extrema corrumpunt. Est autem virtus liberalitas quaedam quae dat danda, & retinet retinenda, & non retinenda; est autem & vitium in plus quod omnia dentur: quod faciunt qui voluntarie paupertatem assumunt. Est ergo hoc vitiosum, & prodigalitatis simile.

Haec autem rationes auctoritate sacrae Scripturae confirmari videntur: dicitur enim Proverb. xxx. 8. *Mendicitatem, & divitias ne dederis mihi; (4) sed tribue tantum victui meo necessaria, ne forte satiatus illiciar ad negandum, & dicam, Quis est Dominus? & egestate compulsus furer, & perjurer nomen Dei mei.*

CAPUT CXXXII.

Rationes impugnantium particulares modos vivendi in illo mundo quod dicitur bonum paupertate.

Videtur autem haec quaestio magis urgere, si quis specialius exequatur modos quibus necesse est vivere eos qui voluntariam paupertatem sectantur. Est enim unus modus vivendi quod possessiones singulorum vendantur, & de pretio omnes communiter vivant: quod quidem sub Apostolis servatum videtur in Hierusalem: dicitur enim Act. iv. 34. *Quotquot possessores agrorum, aut domorum erant, vendentes afferebant pretia eorum quae vendebant, & ponebant ante pedes Apostolorum; & dividebatur singulis prout cuique opus erat.*

1. Hic autem modus non videtur efficaciter providere humanae vitae. Primo quidem, quia non est facile quod plures habentes magnas possessiones hanc vitam assumant: & si conferatur inter multos pretium quod ex possessionibus paucioribus divitum assumptum est, non sufficit in multam tempus. Deinde quia possibile, & facile est hujusmodi pretium vel fraude dispensatorum, vel furto, aut rapina deperire. Remanebunt igitur illi qui talem paupertatem sectantur, absque sustentatione vitae.

2. Item. Multa accidentia sunt quibus homines coguntur locum mutare. Non igitur erit facile providere his quos oportet forte per diversa loca dispergi, de pretio assumpto de possessionibus in commune redacto.

Est autem alius modus ut possessiones habeant communes, ex quibus singulis provideatur prout cuique opus fuerit, sicut in monasteriis plurimis observatur. Sed nec hujusmodi modus videtur conveniens.

1. Possessiones enim terrenae sollicitudinem afferunt & propter procuracionem fructuum, & propter

li

2. Item. Si habere substantiam hujus mundi, malum est; bonum est autem proximis liberare à malo,

(1) Vulgata: pro dilectione, quasi nihil despiciet. (2) Vulgata: haec arbitratus sum propter Christum detrimentum... propter quem omnia detrimentum feci, & arbitror ut stercora, ut Christum lucrificarem.

(3) An ad hoc auxilium ferendum? (4) Vulgata non habet sed: & post pauca habet aut egestate pro egestate.